

Комунальний заклад
«Центр дитячої та юнацької творчості №4 Харківської міської ради»

На допомогу керівнику гуртка:

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

«Оцінювання діяльності здобувачів освіти у гуртку»

Підготувала: Поливанова О.І., методистка

Харків
2023

I. Загальні критерії здобувачів освіти закладу позашкільної освіти

Удосконалення сучасної української освіти спрямовано на переорієнтацію освітнього процесу на розвиток особистості здобувача освіти, навчання його самостійно оволодівати новими знаннями. Сучасна молода людина об'єктивно змушена бути більш мобільною, інформованою, критично і творчо мислячою, а значить і більш мотивованою до самонавчання і саморозвитку.

Новий етап у розвитку освіти пов'язаний із упровадженням компетентнісного підходу до формування змісту та організації освітнього процесу. У чинних навчальних програмах для закладів позашкільної освіти і розроблено результативну складову змісту на засадах компетентнісного підходу. До програми (кожної теми, рівня, року навчання) визначено обов'язкові результати навчання: вимоги до знань, умінь учнів, що виражаються у різних видах навчальної діяльності.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь здобувачів освіти. Упровадження компетентнісного підходу передбачає обов'язкове прогнозування результативної складової змісту, що вимагає адекватних змін у системі оцінювання навчальних досягнень.

У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результатів досягнень здобувачів освіти як навчальних, так і творчих як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень вихованця, а не ступеня його невдач.

Результати освітньої діяльності здобувачів освіти на всіх етапах позашкільної освіти не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками, метою навчання в гуртку мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Компетентності не суперечать знанням, умінням, навичкам, вони передбачають здатність осмислено їх використовувати. Удосконалення освітнього процесу з урахуванням компетентнісного підходу полягає в тому, щоб навчити вихованців застосовувати набуті знання й уміння в конкретних навчальних та життєвих ситуаціях.

Вчені виокремлюють трьохрівневу ієрархію компетентностей. Предметні - формуються засобами напрямків роботи гуртків. Міжпредметні належить до групи напрямків або освітніх галузей. Компетентнісна освіта на предметному та міжпредметному рівнях орієнтована на засвоєння особистістю конкретних результатів, передбачених програмою гуртка - знань, умінь, навичок, формування ставлень, досвіду, рівень засвоєння яких дозволяє їй діяти адекватно у певних навчальних і життєвих ситуаціях.

Перелік ключових компетентностей визначається на основі цілей позашкільної освіти (гуртка) та основних видів діяльності здобувачів освіти, які сприяють оволодінню соціальним досвідом, навичками життя й практичної діяльності в суспільстві.

Міжнародна спільнота компетентнісний підхід вважає дієвим інструментом поліпшення якості освіти.

Рада Європи, проводячи міжнародні дослідження, поглиблюючи та розвиваючи поняття компетентностей, пропонує перелік ключових компетентностей, якими мають володіти молоді європейці: політичні та соціальні компетентності; компетентності, пов'язані з життям у багатокультурному суспільстві; компетентності, що стосуються володіння усним та письмовим спілкуванням, компетентності, пов'язані з розвитком інформаційного суспільства; здатність вчитися протягом життя. Пізніше вони були об'єднані в три основні напрями: соціальні, пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства; мотиваційні, пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості; функціональні, пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом.

На підставі міжнародних та національних досліджень в Україні виокремлено п'ять **наскрізних** ключових компетентностей :

Уміння вчитися - передбачає формування індивідуального досвіду участі здобувача освіти в освітньому процесі, вміння, бажання організувати свою працю для досягнення успішного результату; оволодіння вміннями та навичками саморозвитку, самоаналізу, самоконтролю та самооцінки.

Здоров'язбережувальна компетентність - пов'язана з готовністю вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах.

Загальнокультурна (комунікативна) компетентність - передбачає опанування спілкуванням у сфері культурних, мовних, релігійних відносин; здатність цінувати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культур.

Соціально-трудова компетентність - пов'язана з готовністю робити свідомий вибір, орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя; оволодіння етикою громадянських стосунків, навичками соціальної активності, функціональної грамотності; уміння організувати власну трудову та підприємницьку діяльність; оцінювати власні професійні можливості, здатність співвідносити їх із потребами ринку праці.

Інформаційна компетентність - передбачає оволодіння новими інформаційними технологіями, уміннями відбирати, аналізувати, оцінювати інформацію, систематизувати її; використовувати джерела інформації для власного розвитку.

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної освітньої діяльності учнів, формується на основі оволодіння ними змістовими, процесуальними і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання.

Основними функціями оцінювання досягнень здобувачів освіти є:

- Контролююча - визначає рівень досягнень кожного вихованця, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу керівнику гуртка відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- Навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають у вихованця в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії освітньої діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти мають ураховуватися:

- характеристики відповідів здобувачів освіти (у разі засвоєння теоретичного матеріалу): правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальнонавчальних та предметних (за напрямом роботи гуртка) умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань – вміння застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь вихованців діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички - дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід здобувачів освіти, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентної освіти це виявляється у відповідальності вихованців, прагненні закріплювати

позитивні надбання у освітній діяльності, зростанні вимог до своїх досягнень.

Компетентнісний підхід у позашкільній освіті – це підхід, що ґрунтується на застосуванні в меті, завданнях, змісті, формах та методах позашкільної освіти базових компетентностей особистості. Компетентнісний підхід підкреслює поєднання і практичну реалізацію знань, умінь, навичок, досвіду, культури. У процесі реалізації компетентнісного підходу відбувається переосмислення, що вихованець є не лише «носієм» певної сукупності «знань, умінь, навичок», а й соціальною особистістю, яка має реалізуватися в майбутньому, виконувати соціальні ролі і вирішувати коло професійних і життєвих завдань. Метою компетентнісного підходу є забезпечення підвищення якості позашкільної освіти і виховання.

До ключових компетентностей, формування яких має забезпечуватися в процесі педагогічно керованої пізнавально-практичної і комунікативно-творчої діяльності дітей та учнівської молоді в позашкільному закладі, належать:

- ціннісно-сміслові компетентності – розуміння природного і соціального середовища, уміння орієнтуватися в ньому, усвідомлювати своє призначення і роль, уміти правильно вибирати варіанти розв'язання проблемних ситуацій;

- загальнокультурні компетентності – володіння знаннями та досвідом діяльності у сфері національної та загальнолюдської культури; духовних, культурологічних основ життя людства; основ сімейних, соціальних, суспільних традицій;

- навчально-пізнавальні компетентності – володіння знаннями, уміннями та навичками самостійної пізнавальної діяльності з елементами логічної, методологічної, загальнонавчальної діяльності (знання й уміння організації, планування, аналізу, рефлексії, самооцінки навчально-пізнавальної діяльності);

- інформаційні компетентності – уміння самостійно шукати, відбирати, аналізувати, опрацьовувати, зберігати, передавати необхідну інформацію за допомогою інформаційно-комунікативних технологій;

- комунікативні компетентності – знання, уміння та навички роботи в групі, уміння виконувати різні соціальні ролі в колективі;

- соціально-трудові компетентності – володіння знаннями та досвідом родинних стосунків, діяльності в громадянсько-суспільній, соціалотрудовій сферах; уміннями користуватися правами та виконувати обов'язки; професійне самовизначення;

- компетентності особистісного самовдосконалення – володіння способами фізичного, духовного та інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки, дотримання правил особистої гігієни; піклування про власне здоров'я, статева грамотність, внутрішня екологічна культура, безпечна життєдіяльність особистості.

Названі орієнтири можуть бути покладені в основу чотирьох рівнів досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого, що можна вказувати у «Картці здобувача освіти» та вести спостереження за зростанням діяльності і вихованця: творчої, освітньої, конкретної.

Вони визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповіді здобувача освіти фрагментарні, характеризується початковими уявленнями про напрям вивчення.

Другий рівень - середній. Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Вихованець знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповіді вихованця правильні, логічні, обґрунтовані, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання вихованця є глибокими, міцними, системними; він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів (наприклад, під час кваліфікаційних іспитів), передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі вихованців у конкурсних заходах, творчих конкурсах тощо.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Поряд з іншими формами оцінювання для вихованців старшого шкільного віку може стати рейтингова система, яка сприяє формуванню ключових компетентностей:

- підвищення мотивації здобувачів освіти до самонавчання та самооцінювання;
- розширення можливості в індивідуальній підготовленості вихованців на кожному етапі навчального процесу;
- підвищення об'єктивності оцінювання не лише протягом навчального року, а й за весь період навчання в колективі /закладі;
- градації значущості балів, які отримують вихованці за виконання різних видів робіт (самостійна робота, підсумкова робота, творча робота, олімпіади, виставки, конкурси творчих робіт, науково-дослідні й художні проекти, діяльність в органах учнівського самоврядування, у соціально-корисних проектах тощо).

Крім того, така система оцінювання може бути підготовлена та використана для дітей середнього шкільного віку у період дистанційного та змішаного навчання.

Упровадження такої системи оцінювання як «Рейтинг досягнень», передбачає побудову вихованцем індивідуальної траєкторії розвитку, яка дозволить аналізувати освітній поступ здобувачів освіти всіма учасниками освітнього процесу: досягнення, помилки, а також регулювати форми й види освітньої діяльності.

З метою оцінювання індивідуальних досягнень вихованців може бути використаний метод оцінювання портфоліо.

Основна суть портфоліо - «показати все, на що ти здібний(а)». Педагогічна ідея портфоліо передбачає зміщення акценту з незнання вихованців на індивідуальні досягнення, їх активну участь у накопиченні різних видів робіт, які засвідчують рух в індивідуальному розвитку; інтеграцію кількісних і якісних оцінок; підвищення ролі самооцінки (Як правило, така система працює для вихованців, що навчаються у закладі не менше 2-х років та планують подальше навчання за тим же напрямком; для випускників колективів)

Таке оцінювання передбачає певну підготовку: визначення критеріїв для включення напрацювань вихованців до портфоліо; форми подання матеріалу; спланованість оцінного процесу; елементи самооцінки з боку здобувача освіти тощо.

Як здійснювати оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах війни: рекомендації Державної служби якості освіти
Оцінювання результатів діяльності здобувачів освіти потребує гнучкості в умовах, коли не всі заклади освіти можуть повноцінно відновити освітній процес.

Попри війну незмінними залишаються два основних види оцінювання результатів навчання здобувачів освіти — надання зворотного зв'язку та супроводу дітям (формувальне оцінювання) і визначення якості результатів навчання (підсумкове оцінювання).

Формувальне оцінювання залишається важливим засобом підтримки вихованців у навчанні. Йдеться про надання усного (переважно) та письмового зворотного зв'язку, індивідуальні та групові консультації щодо допомоги у виправленні типових помилок, надання порад щодо подальшого навчання.

Використані джерела:

1. «Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти». Джерело доступу: http://www.irshava-lyceum1.uz.sch.in.ua/uchnyam/ocinyuvannya_uchbovih_dosyagjenij/
2. Ю.Гайдученко «Як оцінювати без оцінок: покрокова інструкція сучасного вчителя». Дата публікації 10.09.2021. Джерело доступу: <https://slt.osv.org.ua/news/1631257388/>

3. Насалевець К.І., методист БТДтаЮ. Презентація «Технологія рівневого оцінювання знань вихованців». Інструктивно-інформаційний матеріал керівникам гуртків.
4. ВІСНИК ПОЗАШКІЛЛЯ 21 ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ДИТЯЧИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР . Львів – 2011.
5. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти. (наказ МОН України від 29.09. 2021 № 01-11/66)
Джерело доступу: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Metodichni-rekomendacii-ZPO-samoocinyuvannya.pdf>

- розвиток вихованця: участь в роботі інших гуртків та колективів, активна участь у виховних заходах, челенджах тощо
- Взаємодія з батьками та громадськістю: анкетування

участь в роботі органів учнівського самоврядування (гурток, заклад, школа, район, місто, інше)

- ефективно засвоєння дітьми та учнівською молоддю суспільно визнаних позитивних моделей поведінки, вчинків і діяльності відповідно до загально визнаних цим же суспільством ціннісних орієнтирів життєдіяльності індивіда у ньому

Самовдосконалення, самореалізація: тестування, анкетування: здатність до самозростання, самовдосконалення, творчого розвитку:

Адаптація дитини у суспільстві: анкетування, тестування:

Професійне визначення/самовизначення: Визначення напряму діяльності та відповідність його здібностям здобувача освіти, спостереження за розвитком, коригування

Оцінювання досягнень (Картка):

■ **У графах :**

- **Участь у заходах закладу, міста, району.**

- **Участь у обласних та Всеукраїнських**

які відповідають змісту програми гуртка, педагог протягом I та II семестрів виставляє **тільки бали**, які відповідають **Критеріям оцінювання досягнень**.

■ **У обласних заходах:**

- I місце – 30 балів;

- II місце – 28 балів;

- III місце – 26 балів;

- **Участь** – 24 бали.

■ **У Всеукраїнських заходах:**

- I місце – 40 балів;

- II місце – 38 балів;

- III місце – 36 балів;

Це може бути будь-яка «розбаловка»

Участь у конкурсних заходах:

Району – 1 бал; міста- 2 бали, області – 3 бали, України -5 балів, Міжнародні – 6 балів. За особистою ініціативою /самостійно вихованця + 3 бали (будь-який рівень)

Додаток 3

Маркери якісного оцінювання за рівнями

початковий	з додатковою допомогою вчителя, потребує додаткового заохочення та мотивації, працює над розвитком логічного мислення
середній	прийнятно, часто, на середньому рівні, навчається, вчиться, час від часу, періодично
достатній	досить впевнено, достатньо компетентно, конструктивно, часто, зі знанням, зазвичай успішно, з мінімальною кількістю помилок
високий	успішно, чітко, правильно, без помилок, вміє, з легкістю, гнучко, інноваційно, натхненно, майстерно, позитивно, точно, впевнено

Додаток 4

Поради керівнику гуртка щодо впровадження рівневого оцінювання знань та умінь вихованців

- **1-й крок:**
Ознайомитися з інструктивно-інформаційним матеріалом «**Практичний poradnik впровадження технології Рівневого оцінювання знань вихованців та оформлення Карти особистих досягнень гуртківців**» автор Насалець К.І.
- **2-й крок:**
Детально з'ясувати для себе **характеристику показників кожного рівня (П, С, Д, В) технології Рівневого оцінювання знань вихованців.** (див.цей документ).
- **3-й крок:**
Протягом семестру (I та II) проводити **форми контролю результативності навчання** – це: підсумкові та залікові заняття; опитування; захист творчих робіт, контрольні вправи, завдання; підсумкові ігри, інтерактивні вправи; участь в конкурсах, виставках, змаганнях, концертах; захист проектів, порт фоліо та інші форми, і виставляти бали згідно показників Рівнів у **Карту особистих досягнень гуртківців.**
- **ПРИМІТКА:**
Кожний виставлений бал керівник гуртка повинен **доводити до відома гуртківців**, при цьому він сам вирішує в якій формі: **колективній чи індивідуальній.**

■ **7-й крок:**

До 30 грудня та 30 травня, кожного навчального року, керівник гуртків закладу подає копію Картки особистих досягнень гуртківців керівнику методичного об'єднання свого напрямку.

■ **8-й крок:**

У кінці навчального року, до 15 травня, згідно Рівневих оцінок знань вихованців та результатів Загального рейтингу (I, II, III місця) участі у районних, обласних та Всеукраїнських масових заходах, керівник гуртка разом з гуртківцями визначає обдарованих гуртківців за навчальний рік.

■ **9-й крок:**

До 20 травня кожного навчального року, керівник гуртків складає на обдарованих дітей «Карту обдарованої дитини» і подає практичному психологу закладу.

Додаток 5

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ ВИХОВАНЦІВ ЗА 12-БАЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

(розроблено та впроваджується Білгород-Дністровським міським центром дитячої творчості)

№ з/п	Засвоєння знань	Навчально-пізнавальна активність	Характер допомоги та контролю
ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ			
1	Вихованець володіє окремими елементами знань, понять за несуттєвими ознаками.	Вихованець відтворює розрізнені навички, елементи знань; спроможний дати відповідь лише на прості запитання.	Вихованець потребує постійного керівництва, допомоги, контролю та корекції на всіх етапах навчання.
2.	Вихованець володіє окремими фрагментами навчального матеріалу без встановлення зв'язків між ними.	Вихованець відтворює, розпізнає об'єкти, явища, має фрагментарні навички у даному напрямі; відповідає на запитання в межах кожного фрагменту знань, здатний виконувати найпростіші завдання за зразком за наявності постійного керівництва педагога.	Вихованець потребує допомоги у вигляді додаткових запитань, пояснень більшості питань навчального матеріалу, корекції окремих здібностей, постійного контролю.
3.	Вихованець володіє фрагментами	Вихованець відтворює, розпізнає	Вихованець потребує допомоги керівника

	навчального матеріалу і встановлює окремі зв'язки між ними.	об'єкти та явища в формі окремих фрагментів та зв'язків між ними, виявляє епізодичну зацікавленість в окремих питаннях навчального матеріалу; здатний виконувати прості завдання за конкретним зразком з допомогою керівника гуртка.	гуртка у встановленні зв'язків між елементами набутих знань та навичок, підтримки керівника гуртка у роботі.
СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ			
4.	Вихованець володіє знаннями поняття за несуттєвими ознаками, встановлює зв'язки між фрагментами навчального матеріалу.	Вихованець відтворює навчальний матеріал цілісно, близько до отриманих теоретичних знань, здатний виконувати окремі практичні елементи, які притаманні даному напряму діяльності.	Вихованець потребує постійної допомоги в отриманні навичок та вмінь у вигляді додаткових консультацій і пояснень.
5.	Вихованець володіє знаннями понять за несуттєвими ознаками, здатний до репродуктивного відтворення окремого навчального матеріалу.	Вихованець відтворює навчальний матеріал цілісно, теоретичні знання поглиблюються, практичні починають набуватися.	Вихованець потребує допомоги у вигляді додаткових консультацій та пояснень щодо набуття практичних навичок.
6.	Вихованець володіє знаннями понять за несуттєвими ознаками, окремих понять за суттєвими ознаками, здатний до репродуктивного відтворення навчального матеріалу.	Вихованець відтворює навчальний матеріал цілісно, теоретичні знання поглиблюються, а практичні вдосконалюються, здатний самостійно вибудувати причинно-наслідкові зв'язки в творчому процесі.	Вихованець потребує допомоги у вигляді додаткових консультацій та пояснень щодо виявлення причинно-наслідкових зв'язків у творчому процесі.
ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ			
7.	Вихованець володіє	Вихованець	Вихованець потребує

	знаннями частково на рівні понять та основних вимог, виконує репродуктивно-творчі завдання стандартного типу на середньому рівні складності.	відтворює творчий процес у певній послідовності, самостійно вміє проаналізувати та виявити недоліки.	збільшення вимог до творчого процесу, ускладнення завдань, можливості самоконтролю.
8.	Вихованець володіє знаннями на рівні понять та основних вимог, виконує репродуктивно-творчі завдання стандартного типу на достатньому рівні складності.	Вихованець відтворює творчий процес у логічно побудованій послідовності, самостійно вміє проаналізувати та виявити недоліки, узагальнити й обґрунтувати висновки.	Вихованець потребує збільшення вимог у творчому процесі, ускладнення завдань, можливості самоконтролю та само оцінювання.
9.	Вихованець володіє знаннями на рівні основних вимог та цікавиться науковими поняттями, виконує репродуктивно-творчі завдання стандартного типу на високому рівні складності.	Вихованець відтворює творчий процес шляхом самостійного осмислення, творчого пошуку, чітко, повно, послідовно, обґрунтовано.	Вихованець потребує ускладнення вимог і завдань у творчому процесі, постійного самоконтролю та самооцінювання, творчого підходу до діяльності.
ВИСОКИЙ РІВЕНЬ			
10.	Вихованець володіє науковими поняттями, здатний узагальнювати та встановлювати зв'язки між ними.	Вихованець відтворює навчальний матеріал з усвідомленням зв'язків між його логічно завершеними частинами, здатний самостійно формулювати проблему на основні вивченого матеріалу й отриманих практичних навичок.	Вихованець потребує творчої діяльності, умов самоконтролю та самооцінювання, виконання складних завдань за підтримки керівника гуртка.
11.	Вихованець володіє науковими поняттями, здатний аналізувати й узагальнювати отриману інформацію, встановлювати зв'язки абстрактного характеру,	Вихованець відтворює навчальний матеріал з усвідомленням внутрішніх глибоких зв'язків у	Вихованець потребує творчої діяльності, умов самоконтролю та самооцінювання, виконання складних завдань за підтримки керівника гуртка.

	виявляє цікавість до певного професійного напрямку.	межах складових дисциплін; має знання та практичні навички певної професії.	
12.	Вихованець володіє науковими поняттями високого ступеня узагальнення, здатний аналізувати й узагальнювати отриману інформацію, встановлювати зв'язки абстрактного характеру, чітко усвідомлює свою професійну спрямованість.	Вихованець відтворює навчальний матеріал з усвідомленням внутрішніх глибоких зв'язків у межах складових дисциплін, здатний творити на високому професійному рівні.	Вихованець потребує творчої діяльності, умов самоконтролю та самооцінювання, виконання складних завдань за підтримки керівника гуртка.

Додаток 6

Приклад оцінювання портфоліо: що входить на скільки балів. Підсумок за рік за кількістю балів

План портфоліо досягнень здобувача освіти

1. Титульний аркуш — назва закладу освіти, назва гуртка, прізвище, ім'я, по батькові гуртківця та прізвище, ім'я, по батькові керівника гуртків.
2. Візитна картка гуртківця, яка містить паспортні дані, назву загальноосвітнього та позашкільного навчальних закладів, адреси та телефони для контакту, визначення творчої чи наукової теми, над якою працює учень, особисті завдання (наприклад, участь у самоврядуванні — староста гуртка, лідер групи, яка працювала над певним завданням), науково-дослідна робота — особисті завдання, які виконує учень, та завдання його групи, якщо він лідер.
3. Презентація творчих робіт (їхні фотографії) чи науково-дослідних робіт. Відгуки, рецензії на творчі роботи, рекомендації щодо участі у різноманітних заходах.
4. Відзнаки: грамоти, дипломи, листи подяки батькам (чи їхні ксерокопії).
5. Інформація про участь в олімпіадах, конкурсах та інших заходах: самозвіт про участь (якщо не призер, то чому, що необхідно зробити для покращення результативності участі у заході).
6. Рефлексивне портфоліо: залікові роботи (тестування чи контрольні роботи), робота з літературою, статті, малюнки, фото-, відеороботи та презентації.

Фіксація результатів: Портфоліо та його оцінювання (не для загалу)

№з/п	Розділ портфоліо	Оцінювання за рівнями або балами	Якість підготовки матеріалів	Примітка
1	Відповідність технічним вимогам (титульний лист, візитна картка)	Низький Середній Достатній Високий		
2	Презентація творчих робіт		Доповідь Презентація Тези фотографії	
3	Відзнаки		Копії досягнень	
4	Самозвіт		Перелік конкурсів, в яких взяв участь, результати участі	
5	Соціальна активність		Участь у виховних заходах, акція, челенджах. Участь в учнівському самоврядуванні	Підтвердження (фотозвіт, колаж, скріншот, подяки, фото тощо)
6	Рефлексивне портфоліо		Статті, друковані матеріали, оприлюднення діяльності на власному сайті, сайті гуртка чи педагога, школи тощо.	
7	Інше		Анкетування, тестування, складання траєкторії саморозвитку	Результати

Оцінювання досягнень (освітньої діяльності) здобувачів освіти гуртка «Юні флористи». Початковий рівень. 1 рік навчання.

1. Що необхідно враховувати при підготовці створення критерій, правил та процедур оцінювання:

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Юні флористи» (Стадник О.О.), Схвалено для використання в закладах позашкільної освіти (Лист ІЗМО від 03.03.2020 № 22.1/12-Г-150), м. Київ 2020.

Пояснювальна записка, форми контролю (якщо такі прописані) та прогнозований результат (для кожного рівня та року навчання).

Основні завдання програми передбачають формування таких компетентностей:

- пізнавальної - засвоєння початкових знань, елементарних уявлень і понять про мистецтво флористики, поглиблення знань про рослинний світ; формування інтересу до народних традицій, пов'язаних з квітами, народними святами та обрядами;
- практичної – формування вмінь і навичок роботи з різноманітними матеріалами та інструментами, самостійного виготовлення квіткових композицій, вміння застосовувати знання на практиці;
- творчої – передбачає набуття досвіду власної творчої діяльності, розв'язання творчих завдань, формування творчого мислення, потреби у творчому самовираженні засобами флористики;
- соціальної – формування патріотичних почуттів, любові до України, поваги до національних звичаїв і традицій; екологічної культури та мотивації на здоровий спосіб життя, розвиток позитивних якостей емоційно-вольової сфери: працелюбства, наполегливості, самостійності, відповідальності, поваги до людей; навички міжособистісної взаємодії; естетичного ставлення до дійсності, спонукання до необхідності вносити елементи краси в побут.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, участь у конкурсах та виставках.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- правила безпеки життєдіяльності, санітарії і гігієни під час виготовлення флористичних робіт;
- дотримання безпечних прийомів ручної праці та економного використання матеріалів;

- поняття флористика;
 - види рослинного матеріалу, які використовуються у флористиці;
 - рослини своєї місцевості, занесені до Червоної книги України;
 - основи композиції та живопису;
 - основні правила роботи з природним матеріалом;
 - поняття аплікації;
 - види аплікації;
 - інструменти, приладдя та матеріали, які використовуються у флористиці.
- Вихованці мають вміти і застосовувати: працювати з флористичними інструментами та матеріалами; виготовляти площинні та об'ємні аплікації; виготовляти предметні аплікації та іграшки з соломи. Вихованці мають набути досвід: роботи з інструментами, приладдям та матеріалами; виготовлення флористичних об'єктів; оформлення флористичних виставок.

Для визначення рівнів використовуються форми контролю та оцінювання діяльності:

Засвоєння навчальної програми: тестування, опитування, підсумкові заняття, відкриті заняття, майстер-класи, кваліфікаційні іспити.

Результативність: участь у конкурсах різних рівнів

Активність: участь у виховних програмах, челенджах різних рівнів, спілкування з однодумцями тощо

Соціалізація: проектна діяльність, участь у трудових та тематичних акціях, волонтерська діяльність, участь в органах самоврядування.

Для оприлюднення «Оцінювання результатів навчання в гуртку «Юні флористи» на сайті закладу (гуртка, педагога):

Оцінювання результатів навчання вихованців гуртка «Юні флористи» здійснюються під час підсумковий занять, кваліфікаційних іспитів, творчих звітів.

Вихованці ! року навчання початкового рівня мають знати і розуміти:

- правила безпеки життєдіяльності, санітарії і гігієни під час виготовлення флористичних робіт;
- дотримання безпечних прийомів ручної праці та економного використання матеріалів;
- поняття флористика;
- види рослинного матеріалу, які використовуються у флористиці;
- рослини своєї місцевості, занесені до Червоної книги України;
- основи композиції та живопису;
- основні правила роботи з природним матеріалом;

- поняття аплікації;
 - види аплікації;
 - інструменти, приладдя та матеріали, які використовуються у флористиці.
- Формування компетентностей: пізнавальної, соціальної, творчої та практичної оцінюються через підготовку творчих робіт та участь у конкурсних заходах.

Фіксація оцінювання діяльності здобувачів освіти:

Картка розвитку вихованця гуртка «Юні флористи» (не для загалу)

Критерії оцінювання	Правила	Ступінь якості, що оцінюється	Кількість балів	Інструменти
Теоретична підготовка вихованця				
Теоретичні знання (за основними розділами програми)	Відповідність теоретичних знань вимогам програми (за окремий період)	Низький (здобувач освіти оволодів менш ніж 50% об'єму знань, що передбачено програмою.	1-3	Спостереження, тестування
		Середній – об'єм знань, що засвоєні – більш ніж 50%;	4-6	
		Високий – оволодіння майже 100% об'єму знань, відповідно навчальній програмі	7-10	
Володіння спеціальною термінологією	Осмисленість та доцільність використання спеціальної термінології	Низький – здобувач освіти не використовує спеціальні терміни під час занять.	1-3	Співбесіда, спостереження, тестування
		Середній – вихованець поєднує термінологію з побутовими визначеннями.	4-6	
		Високий – спеціальні терміни використовує	7-10	

		усвідомлено в повній відповідності їх змісту		
Практична підготовка здобувача освіти				
Практичні вміння та навички, що передбачені програмою	Відповідність практичних вмінь та навичок запитам програми	- Низький (здобувач освіти оволодів менш ніж 50% об'єму умінь та навичок, що передбачено програмою.	1-3	Майстер-класи, підсумкові заняття, творчі завдання, кваліфікаційні іспити
		Середній – об'єм умінь та навичок, що засвоєні дитиною складає понад 50%;	4-6	
		Високий – оволодіння майже 100% уміннями та навичками, відповідно навчальній програмі	7-10	
Володіння спеціальним обладнанням	Відсутність утруднень під час застосування	Здобувач освіти має серйозні утруднення під час роботи з обладнанням та інструментами.	1-3	Майстер-класи, підсумкові заняття, творчі завдання, кваліфікаційні іспити
		Середній – працює з обладнанням, інструментами та матеріалами за допомогою педагога.	4-6	
		Високий – працює з обладнанням та інструментами самостійно, не має особливих утруднень	7-10	
Творчі навички (вміння відтворити творче відношення до справи у готовому	Креативність у виконання завдання	Низький – вихованець здатен виконувати	1-3	Майстер-класи, підсумкові заняття, творчі завдання,

продукті)		найпростіші завдання педагога. Середній виконує завдання на основі приклада Високий виконує завдання з елементами творчості	– 4-6 – 7-10	кваліфікаційні іспити
Комунікативні навички				
Вміння організувати робоче місце	Вміння самостійно готувати робоче місце та прибирати його за собою	Низький вихovanець постійно потребує контролю педагога щодо організації робочого місця, прибирання, наявності спец. одягу, інструментів та матеріалів. Середній здобувач освіти періодично потребує контролю педагога. Високий завжди організовано, крім того виявляє ініціативу щодо допомоги педагогу чи іншим гуртківцям у підготовці інструментів, матеріалів, оформлення робочого місця	– 1-3 – 4-6 – 7-10	Спостереження
Дотримання правил безпеки	Відповідність реальних навичок дотримання правил безпеки вимогам програми	Низький практично не має бажання виконувати вдома будь-яке	– 1-3 – 4-6 – 7-10	Аналіз, спостереження, анкетування
Організація роботи вдома	Самостійність у підборі необхідної інформації, в тому числі з	Низький практично не має бажання виконувати вдома будь-яке	– 1-3	Співбесіда, аналіз самостійної роботи

	комп'ютерних джерел, вміння самостійно організувати роботу підготовчому чи завершальному етапах	завдання педагога; Середній виконує завдання педагога під контролем, при нагадуванні батьками. Високий виконує задум, ескіз, оформлення самостійно, акуратно творчим підходом	– – 3	4-6 7-10	
Загальна кількість балів у I семестрі					
Загальна кількість балів у II семестрі					
Загальна кількість балів за навчальний рік					
Висновки. Рекомендації					

Узагальнена картка
особистих досягнень здобувачів освіти гуртка «Юні флористи»
у 2022/2023 навчальному році.

Керівник гуртка Поливанова Олена Іванівна

Рівень навчання початковий Рік навчання перший

№ з/п	ПІБ здобувача освіти	Загальна кількість балів за н.р. відповідно до картки розвитку (рівень оволодіння навчальною програмою)	Участь у конкурсних заходах	Участь у виховних заходах, проєктна діяльність	Участь у трудових та тематичних акціях, волонтерська діяльність, участь в органах самоврядування.	Загальна кількість балів
1.	<i>Бельська Яна Ігорівна</i>	71	40+40	10	2+2+20	185
2.	<i>Ігнатів Ілля Олегович</i>	68	7	1+1+1+5	2+2	87

3.	Іванова Дарія Миколаїв на	90	40+20	-	-	150

Параметри оцінювання	Рівні/кількість балів				
	Районний (ЦДЮТ, ЗЗСО)	Міський	Обласний	Всеукраїнський	Міжнародний
Участь у конкурсних заходах	Участь – 1 I місце - 7 II місце – 5 III місце - 3	Участь – 2 I місце - 10 II місце – 7 III місце - 5	Участь – 3 I місце - 10 II місце – 7 III місце - 5	Участь – 5 I місце - 40 II місце – 30 III місце - 20	Участь – 10 I місце - 50 II місце – 40 III місце - 30
Участь у виховних заходах, проектна діяльність	Глядач, спостерігач – 1 Учасник – 5 Організатор, ініціатор, член творчої групи -10	Глядач, спостерігач – 5 Учасник – 10 Організатор, ініціатор, член творчої групи -20	Глядач, спостерігач – 5 Учасник – 10 Організатор, ініціатор, член творчої групи -20	Учасник – 20 Організатор, ініціатор, член творчої групи -30 Переможець проекту - 50	Учасник – 20 Організатор, ініціатор, член творчої групи -50 Переможець проекту - 80
Участь у трудових та тематичних акціях, волонтерська діяльність, участь в органах самоврядування.	Залучений до участі в акції – 2 організатор, активний учасник акції – 10, член органу самоврядування – 10, голова учнівського самоврядування – 30	Залучений до участі в акції – 5 організатор, активний учасник акції – 20, член органу самоврядування – 30, голова учнівського самоврядування – 50	Залучений до участі в акції – 10 організатор, активний учасник акції – 20, член органу самоврядування – 30, голова учнівського самоврядування – 50	Залучений до участі в акції – 20 організатор, активний учасник акції – 30	Залучений до участі в акції – 30 організатор, активний учасник акції – 40,

Для встановлення рівня досягнень визначається сума балів кожного вихованця. Наприклад, найменший бал у групі – 87, а найвищий – 185. Визначені рівні: низький, середній та високий.

Я визначаю так: $(185-87):3 = 33$.

Низький рівень: від 87 - 119

Середній: $(87+33) 120 – 153$

Високий: 153 -185.

Це рейтингове оцінювання, яке ми проводимо для себе! І спостерігаємо протягом року, 2-х, 5-ти... всього періоду навчання. Не оприлюднюємо!!! Це є фіксацією результатів оцінювання діяльності/досягнень здобувачів освіти і є обов'язковим.